

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 8. Varia alia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

poris, cepit loqui; unicòque verbò Fiat, creavit cœlum, & terram. Rursus Deus per quinque millia annorum, quibus stetit Mundus, paucissima locutus est: nimirum ea solum, quæ in Bibliis continentur; adeò, ut plerique homines plus loquantur unò annò, quàm Deus locutus sit per tot annorum millia. Deum imitantur, qui multa audiunt pauca dicunt. Verbum incarnatum infans, & lingue, factum est, usque ad annum ætatis trigessimum: multa audivit pauca locutus est: annò verò trigessimò cepit docere, sed quàm pauca sunt ejus verba, quæ Evangelii continentur; si cum abyssò sapientiæ, quam in se continebat, conferamus. Cornelius hic.

Dic voce tenui, & age actu grandi. S. Cyrill. Jeros. Apol. mor. l. I. c. 16.

Silentium, omnium virtutum matrem, custodem, nutricem, vocat S. Bernardus ep. 89.

Nemo de Religionis habitu blandiatur, qui adhuc linguam suam non didicit religare. Religa linguam tuam, si vis esse Religiosus: quia sine linguæ religatione religio vana est. Idem de Pass. D. c. 27.

Si futuram cogitas de verbis otiosis discussionem, non valde displicebit silentium. Idem ep. 1.

Vix evenit mihi inire cum aliquo colloquium, quin pœniteat me aliquorum. Et, quid profecerim alteri, sum ignorans: quid autem obfuerim mihi, recognosco. Propterea conor in dies Dominò propitiò mecum morari. Gerfon. ep. ad fratrem.

Pone Domine ori meo custodiam, & ostium circumstantia labii mei. Psalm. 140. 2. Ostium dixit, & non murum: si enim murus poneretur, loquendi licentia, omnino negari videretur. Sed ostium ponitur: quod tempore, & locò, clauditur, & aperitur. Hugo lib. de duodecim abusivionibus clausuri.

Hòc modò age in terris, quod sancti angeli fervaverunt in cœlis. *Factum est silentium in cœlo.* Apoc. 8. 1. Hoc Lucifer quia non tenuit, propterea cum omni comitatu suo de cœlo cecidit. *Dixit enim, in cœlum conscendam &c.* O miser! quid loqueris? in illo sanctissimo Monasterio, ubi perpetuum silentium ab omni malo, statutum est ab illo supremo Abbate. Tu quomodo loqui non timuisti, &c. Meritò proinde expulsus es, qui silentium in cœlesti monasterio contregisti. Thom. Kemp. ferm. 8. ad Fratres.

Hebræorum adagium est: lagena plena nummis non sonabit: unicus, & alter, si in ea fuerit sonum edet, & tinniet. Sic sanè, quò quis doctior, eò est modestior, & taciturnior: quò indoctior, eò loquacior; ut suam sapientiam ostendet. Cornelius in Prov. 17. 27. *pretiosus spiritus vir eruditus.*

Charilaus apud Lacedæmonios celebratissimus Philosophus, rogatus; cur Lycurgus tam paucas leges Lacedæmonis sanxisset? respondit: ideò factum: quòd silentio assueti, & verborum parci, non egerent multis legibus. Drexelius orb. Phaet. c. 61. §. 1.

Lumen in conclave illatum necessariò extinguitur, si cereus accensus imponatur mensæ fenestras autem utrinque patulas ventus permeet. Applica Id. ibid.

Pauca loquentibus paucis legibus opus est. Plutarchus lib. de educ. liber.

§. VII.

De garrulitate silentio contrariâ.

Aperiens os suum docebat. Matth. 5. 2. De homine semper loquente non est, cur dicatur, aperuit os suum: quia illud ferè semper apertum habet. Diez. conc. 3. in festo OO. SS.

Sicut fornax, cujus os semper apertum est, non potest in se retinere fervorem; sic nec cor devotionis in se poterit gratiam conservare; cujus os non fuerit janua silentii reclusum. S. Bernardus de Pass. D. c. 27.

Nil sic dissolvit mentem, compunctionem dissipat, & interioris gustus dulcedinem tepescit; sicut inanis loquacitas. S. Laurent. Just. de discipl. mon. conversat. c. 15. Vide plura ibidem.

Horret Christus magis asperitatem morum, linguæ stimulos; quàm aculeos spinarum: in his præsertim, qui in silentii vocati sunt simplicitatem, in charitatis negotium, in humilitatis scholam, & vinculum unitatis. Gilbertus l. 20. in Cant.

Silentium mater est sapientissimarum cogitationum. Ut, si balnei ostium nimis frequenter aperias, calor abit: sic nimis os loquendo aperiens devotionem amittit. Diadochus in ascent. de perfect.

Ex lapide quidem, ac ferrò, excutitur ignis; ex loquacitate verò, ac jocis, mendacium nascitur. Joan. Climacus gradu 12. de mendacio.

Loquacitas ignorantie certum est argumentum, mendacii opifex, compunctionis desolatio, somni præcursor. Contra verò taciturnitas in cogitatione mater est orationis, ignis divini amoris conservatio, specula hostium, suppliciorum pictor, scientiæ adjectio. Joan. Climacus gr. 11. de loquacitate.

§. VIII.

Varia alia.

Masma Duma, & Massa. Gen. 25. 4. Sunt nomina propria Filiorum Ismaelis. Hebræi ea conjuncta proverbialiter usurpant, dicentes: *Masma, Duma, Remassa.* Quò significant; multa audienda, tacenda, & ferenda, esse. *Masma* enim Hebræicè *auditum* significat; *Duma* *silentium*, *Massa* *tolerantiam*. Quod Itali dicunt: audi, vide, tace; si vis vivere in pace. Cornelius hic.

Sileat omnis caro à facie Domini. Zach. 2. 13. Sept. *timeat omnis caro à Persona Domini.* *Sileat à facie ejus omnis terra.* Habac. 2. 20. Sept. *Revereat. Silete à facie Domini DEI.* Sophon. 1. 7. Sept. *timete.*

Nnn n 3

Si fu-

Si futuram cogitas de verbis otiosis discussionem, non valde displicebit silentium. Sanct. Bernardus ep. 1.

Silentiarii erant officiales intimi regis; qui quietem, & silentium in aula procurabant; ac tumultus famulorum, rerumque omnium, compecebant, nè regis aures obtunderent. De quibus Justinianus c. de silentiariis, & Procop. l. 2. belli Persici. Cornelius in Eccl. 2. 5.

Fuere inter Palatinas dignitates silentiarii: qui silentium, & quietem, populo indicebant; tum majores, qui senatores erant, & secretis præerat Imperatoris, inter Clarissimos numerati. Bollandus 22. Jan.

Loquendi magistratos habemus homines, tacendi deos. Plutarch. libello de garrulit.

§ IX.

Silentium in calumniis, ærumnis, injuriis.

Exemplum Christi.

JESUS autem tacebat. Matth. 26. 63. Bene tacet, qui defensione non indiget. Ambiat defendi, qui metuit superari; festinet loqui, qui timet vinci. Christus autem, cum condemnatur; & superat: cum judicatur; & vincit. S. Ambros. l. 49. de accusato Dom. apud Pilat. Taceat lingua necesse est, ubi ipsa veritas sibi adest. Scivit enim Salvator; quomodo silendo vinceret; quomodo non respondendo superaret. S. August. l. 118.

Et convenientia testimonia non erant. Marci 14. 56. Sustinet patienter Salvator, nec ad objecta respondet. Causa innocentis magis silentio, quam clamore, agitur. Sim. Cass. l. 13. hic.

Cum diabolus vult rumpere silentium nostrum, statim memores simus silentii, quod Christus tenuit ante Pilatum; diabolum repellimus tacendo, auxilio Domini. Unde Ex. 14. 14. *Dominus pugnabit pro vobis & vos tacebitis.* Hugo Card. in 1. Reg. 17.

Ex Veteri.

Producant aquæ reptile. Gen. 1. 20. Cassiodorus lib. de amicitia, componit septem virtutes cum primis septem diebus creationis, unicuique virtutem unam accommodando. Diei quinta, in qua creati pisces, fortitudinem assignat. An non aptior dies, quod ferocia animalia creata? & pisces aptissimum fortitudinis symbolum, & virorum sub aquis tribulationum, injuriarum, calumniarum, contumeliarum, silentium. Verba illius sunt: fortitudo sit dies quintus, per quem in hoc mari magno, quasi pisces spirituales, procellosa fluctuum molimina toleremus; & cohibeamus linguæ lubricum sub censura silentii. Hinc Plutarchus libro de profectu ab inimicis capiendis: silentium in maledicto res gravis; & Socratica; vel potius Hercule.

Tradiditque Joseph in carcerem. Gen. 39. 20. Nec verbum opponit, nec querelam miscet, licet innocens, Joseph: certus, Deum

innocentiæ suæ fore defensorem. De verbis Christi D. non lego Pilatum miratum fuisse; miratus tamen de silentio. Matth. 27. 14. Alvarez Illustr. III.

Num salvare nos poterit iste? 1. Reg. 10. 27. Dicebant aliqui, electo Saule in regem. *Ille verò dissimulabat se audire.* Sylveira in Act. 28. 4.

Urget Achabus Michæam mitti in carcerem. 3. Reg. 22. 27. Regem quidem pungit oraculo: *Si reversus fueris in pace, non est locutus in me Dominus.* De sua injuria non agit, sed addit: *audite populi: omnes &c. v. 28.* Sed intermissis sermone tacet, contumeliam refutans silentio. Sanct. Gregor. ho. 18. in Evang. gloriosius est injuriam tacendo fugere, quam respondendo superare. Velloso in Judith 6. Paræn. 1.

Si expavi ad multitudinem nimiam & despectio propinquorum terruit me: & non magis tacui, nec egressus sum ostium. Job. 31. 34. Quidnam hoc in loco ostium, nisi os debemus accipere? Hi coguntur ostium egredi, qui pulsati contumelias, quam magni apud se lateant, loquentes denuntiant. Dumque per impatientiam victi, quadam de se, quæ nesciebantur produnt; tanquam per oris ostium egrediuntur. Unde B. Job dicturus, quod oris ostium non fuisset egressus; bene præmisit, tacui &c. S. Gregor. mor. in Job. hic.

Posui ori meo custodiam, cum confisteret peccator adversum me. Ps. 38. 2. Ut coronaretur triumphis, abstinentum verbis censuit. Aptior militum latera ambientium custodia, quam oris taciturnitas contra inimici astutus videbatur; & David totus est in oris silentio. O bene! quia egregius factus est opus, David verbis licentioribus parcat; linguam frænât, ut manus roboret. Naxera in Jos. 7. §. 10.

Cum se subduceret David ab oculis Saul, & fugam meditaretur, huic celebri fugæ occidit Ps. 55. præfixo hęc titulo: *in finem pro populo, qui à sanctis longè factus est.* S. Hieronymus legit: *Victori pro columbamuta.* Glossa hic: columba, quia fuit sine felle amaritudinis: quia Saulem, persequentem ad mortem, bis salvavit à morte. Vatablus hic David columbam taciturnitatis, & mutam appellat; quod Dei voluntati omnia commiserit; nihil suis adversariis respondens. Arcones in Is. 2. 4. Disc. 3.

Exaudi te in abscondito tempestatis. Ps. 80. 8. Quando non palam tribulationem circumfers, ut solatia mendices ab hominibus; tum à Deo audiris: qui cum iis versatur, à quibus ærumnæ in sinu continentur; nec auribus hominum, oculisve patefaciunt. Oliua l. 12. Strom. §. Paratum cor meum.

Et gloria ejus est iniqua prætergredi. Prov. 19. 11. Sicut peregrini, dum in longinquam regionem abeunt; ibi à pueris, & incolis, subinde ridentur, ac probris impetuntur, ob peregrinum habitum, linguam, & mores: illi tamen scientes, se esse peregrinos, omnia illa dissimulant; & taciti, quasi ad se non pertine-

rent,